

Dialog främjar återgång i arbete vid psykisk ohälsa

Att tidigt uppmärksamma varningssignaler på ohälsa bland medarbetare kan förhindra utveckling av sjukdom och sjukskrivning. Vid ett seminarium på AFA Försäkring nyligen presenterade Therese Eskilsson, forskare vid Umeå universitet, hur en strukturerad dialog mellan arbetsgivare och medarbetare kan främja återgång i arbete vid psykisk ohälsa.

Therese Eskilsson, forskare vid Umeå universitet. Foto: Linda Harling

– Brister i arbetsmiljön kan leda till stora risker för individer och samhället i stort. De kan leda till sjukdom som psykisk ohälsa, depression och utmattningssymtom, smärta och värk, hjärt-kärlsjukdom och diabetes, säger Therese Eskilsson, medicine doktor i samhällsmedicin och rehabilitering vid Umeå universitet.

Dialogmodell för både hälso- och sjukvården och företagshälsan

Therese Eskilsson har fått forskningsstöd från AFA Försäkring för att ta fram metodstödet ADA+, ArbetsplatsDialog vid Arbetsåtergång, en strukturerad dialogmodell som kan användas inom hälso- och sjukvård eller företagshälsa för att involvera arbetsgivaren i en rehabiliteringsprocess.

– Jag ville undersöka hur man kan jobba med återgång i arbete vid psykisk ohälsa. Med anslag från AFA Försäkring har vi utvärderat dialogmetoden ADA+ med personer med utmattningssyndrom. Syftet var att undersöka om metoden kan påverka återgång i arbete och vara ett verktyg för hälso- och sjukvården i rehabilitering vid psykisk ohälsa, säger hon.

Intervjuer i studien visade att dialogmodellen ADA+ stärkte dialog och samverkan mellan medarbetare och chef i arbetsåtergången. Metoden visade sig även vara ett framgångsrikt verktyg för samverkan mellan hälso- och sjukvården och Försäkringskassan, som var involverade i medarbetarnas återgång i arbete.

– Man tyckte att metoden skapade en ökad förståelse för den andres perspektiv i arbetet och bidrog till ett bättre samarbete mellan rehabiliteringskoordinatorena och Försäkringskassans handläggare, säger Therese Eskilsson.

Behov av stöd för arbetsgivare resulterade i nytt metodstöd

– Under studien ADA+ framkom dock att chefer saknade kunskap och rutiner för att upptäcka varningssignaler och framför allt hur de ska agera när ohälsa upptäcks på arbetsplatsen. Därför har vi nu vidareutvecklat metodstödet för arbetsgivare. Det verktyget heter AD-A, Arbetsplatsdialog för arbetsgivare, säger Therese Eskilsson.

AD-A är anpassat för arbetsgivare så att de ska känna igen varningssignaler och sätta in åtgärder när medarbetare drabbas av stress eller annan ohälsa på grund av arbetet. Syftet med AD-A är att vid tidiga tecken på ohälsa eller nedsatt arbetsförmåga, stödja chefen att främja dialogen med medarbetaren och konkret anpassa arbetet. Målet är att främja medarbetarens hälsa för att förhindra sjukskrivning men även att komma åter i arbete om man är sjukskriven.

Forskning till nytta i arbetslivet

– AFA Försäkring vill långsiktigt bidra till färre arbetsskador och minskad ohälsa i arbetslivet. Därför finansierar vi forskning inom området arbete och hälsa. Forskningen vi finansierar ska komma till nytta i arbetslivet, säger Susanna Stymne Airey, chef för FoU och enheten Förebygga på AFA Försäkring.

– Vi har lärt oss mycket längs vägen. För mig som forskare känns det viktigt att göra något som är konkret och användbart. Det är en trygghet för chefer att ha ett stöd för hur man som arbetsgivare och arbetsplats kan vara aktiv i att främja hälsa och vid återgången efter psykisk ohälsa. Vi har i metodstödet tagit fram olika guider som är fritt tillgängliga för andra att använda, säger Therese Eskilsson.

Mer information: Se länkar till metodstöd för återgång i arbete, läs referat, se film från seminariet där Therese Eskilsson presenterade sin forskning: afaforsakring.se/seminarier.

Kontakt: Therese Eskilsson, forskare, Umeå universitet: 090-786 9138, 073-207 22 07, therese.eskilsson@umu.se.
Susanna Stymne Airey, chef för FoU och enheten Förebygga, AFA Försäkring, 08-696 41 60, susanna.stymneairey@afaforsakring.se.
Linda Harling, presskommunikatör, AFA Försäkring: 0730-96 35 12, linda.harling@afaforsakring.se.

Om AFA Försäkrings forskningsstöd: AFA Försäkring satsar årligen cirka 150 miljoner kronor på forskning, utveckling och kunskapsförmedling för att förebygga ohälsa och arbetsskador inom privat näringsliv och kommuner och regioner. Mer information finns på afaforsakring.se/forskning.

Om AFA Försäkring: 9 av 10 är försäkrade genom jobbet. AFA Försäkring ger trygghet och ekonomiskt stöd vid sjukdom, arbetsskada, arbetsbrist, dödsfall och föräldraledighet. Våra försäkringar är bestämda i kollektivavtal mellan arbetsmarknadens parter och vi försäkrar människor i privat näringsliv, kommuner och regioner. AFA Försäkring drivs utan vinstsyfte och förvaltar cirka 200 miljarder kronor. En viktig del av vår verksamhet är att stödja forskning och projekt som aktivt syftar till att förbättra arbetsmiljön. AFA Försäkring har cirka 650 medarbetare och ägs av Svenskt Näringsliv, LO och

